Det vi sier til hverandre

Filosofiske og praktiske tanker om hvordan vi skal ha det sammen – i gode og vonde dager

Henrik Syse, forfatter, forsker og filosof
henrik@prio.no

Norsk legevaktforum
Sola, 7. mars 2019

Raske endringer

Usikkerhet

Store endringer ...

- ... skaper en fare for «fartsblindhet»,
- men skaper selvsagt også helt nye muligheter,
- utfordrer oss til å analysere både hverdagen vår og samfunnet vi lever i,
- og krever ikke minst av oss at vi er *bevisste rundt vår kommunikasjon med hverandre*.

Det raske og det langsomme

- **To livsviktige kompetanser:**
  - *Evnen til å takle forandring, se muligheter, holde seg orientert og være dynamisk.*
  - *Evnen til å ta vare på grunnleggende verdier, være forsiktig, nøye og tilstedeværende i det nære.*
- Hvordan kan vi kombinere disse to?

Det vi sier til hverandre
(Cappelen Damm, 2015)

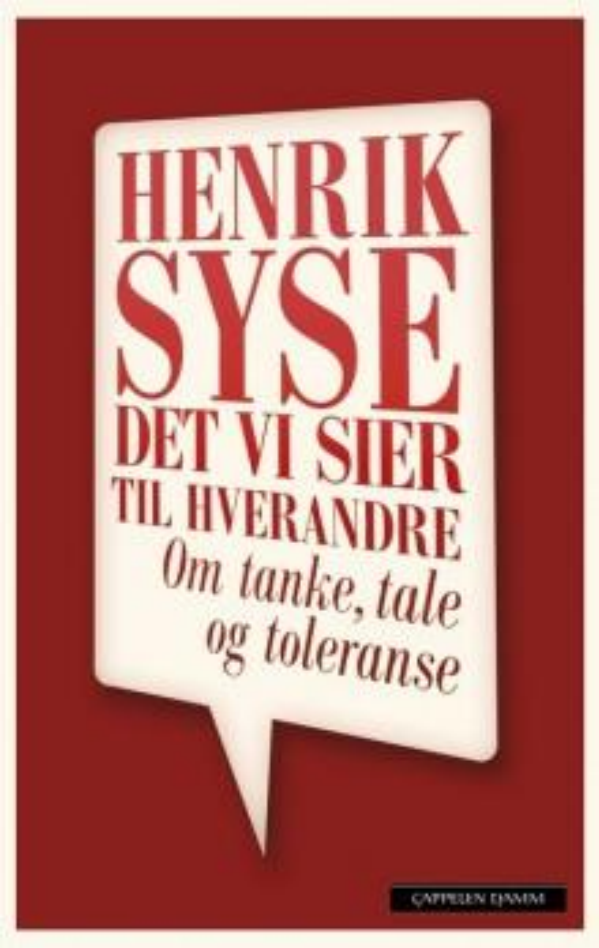

Gode rom…

- … kjennetegnes av:
  - Trygghet.
  - Åpenhet.
  - Innovasjon.
  - Vilje til å innrømme feil.
  - Ikke for stor avstand.
  - Rom til å manøvrere.
  - Oversikt og ryddighet.

«Ord og bilder er mektige våpen»

- «Kødda…»
- Holder ikke alltid!
- Ytringer (verbale og non-verbale) har konsekvenser.
- Handler mye om *balanseganger*:
- forutsigbarhet og åpenhet,
- tvetydighet og klarhet,
- måtehold og mot,
- autoritet og egalitet.

Kommunikasjonens «dyder»

- Rimelighet.
- Tålmodighet.
- Måtehold - selverkjennelse.
- Mot.
- Åpenhet, vennlighet og evnen til å lytte.
- Evnen til å ta kritikk – og kunne si unnskyld.
- Skille person og sak, hvis mulig.
- Forberedelse.
- Respekt for konfidensialitet.
- Gjentagelse.

Store avstander…

Et komplekst og spesialisert samfunn…

- … kan bli et samfunn der vi i praksis ikke forstår hverandre.
- Hvordan kan vi begrense avstandene?

➢ God og tydelig kommunikasjon.
➢ Balanse mellom klare linjer og mange stemmer.
➢ Nysgjerrighet og interesse.
➢ Lagspill.
➢ Raushet.
➢ Klar bevissthet om etikk – og moral.